

Súd: Krajský súd Trenčín
Spisová značka: 23Tos/143/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3121010980
Dátum vydania rozhodnutia: 03. 01. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Marián Dunčko
ECLI: ECLI:SK:KSTN:2022:3121010980.2

Uznesenie

Krajský súd v Trenčíne v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Mariána Dunčka a sudcov JUDr. Ondreja Samaša a JUDr. Beáty Javorkovej na neverejnom zasadnutí konanom dňa 03. januára 2022 prejednal sťažnosť prokurátora Okresnej prokuratúry Trenčín v trestnej veci odsúdeného

V. X.,

nar. XX.XX.XXXX v W., trvale bytom W., A. B. XXX/XX, t. č. vo výkone trestu odňatia slobody v Ústave na výkon trestu odňatia slobody Dubnica nad Váhom,

ktorú podal proti uzneseniu Okresného súdu Trenčín sp. zn. 6PP/230/2021 zo dňa 14.10.2021 a takto jednomyselne

rozhodol:

Podľa § 194 ods. 1 písm. a) Tr. por. zrušuje sa napadnuté uznesenie v celom rozsahu a podľa § 66 ods. 1 písm. a), b), ods. 2 Tr. zák. a § 415 ods. 1 Tr. por. sa návrh odsúdeného V. X. o podmienene prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody uloženého mu rozsudkom Okresného súdu Martin sp. zn. 13T/50/2018 zo dňa 22.05.2018 a rozsudkom Okresného súdu Martin sp. zn. 13T/23/2017 zo dňa 11.04.2017 v spojení s uznesením Okresného súdu Martin sp. zn. 13T/23/2017 zo dňa 27.09.2018 zamietá.

odôvodnenie:

Rozsudkom Okresného súdu Martin sp. zn. 13T/50/2018 zo dňa 22.05.2018 bol V. X. odsúdený pre zločin lúpeže spolupáchateľstvom podľa § 20 k § 188 ods. 1, ods. 2 písm. d) Tr. zák. a pre zločin vydierania podľa § 189 ods. 1, ods. 2 písm. b), c) Tr. zák. k úhrnnému trestu odňatia slobody vo výmere 4 roky a 8 mesiacov so zaradením do ústavu na výkon trestu s minimálnym stupňom stráženia.

Ďalej bol V. X. (ako mladistvý) odsúdený aj rozsudkom Okresného súdu Martin sp. zn. 13T/23/2017 zo dňa 11.04.2017 pre prečin ublíženia na zdraví podľa § 156 ods. 1 Tr. zák. a pre prečin výtržníctva podľa § 364 ods. 1 písm. a) Tr. zák., ako aj pre dvojnásobný prečin krádeže podľa § 212 ods. 2 písm. f) Tr. zák. k súhrnnému trestu odňatia slobody na 12 mesiacov, výkon ktorého mu bol podmienene odložený na skúšobnú dobu v trvaní 2 roky za súčasného zrušenia výroku o treste uloženého mu rozsudkom Okresného súdu Martin sp. zn. 3T/49/2016 zo dňa 02.08.2016, ako aj všetkých ďalších rozhodnutí na tento výrok obsahovo nadväzujúcich, ak vzhľadom na zmenu, ku ktorej došlo zrušením, stratili podklad.

Uznesením Okresného súdu Martin sp. zn. 13T/23/2017 zo dňa 27.09.2018 bolo rozhodnuté tak, že sa odsúdený V. X. v tejto skúšobnej dobe podmienene odsúdenia neosvedčil, a preto trest odňatia slobody na 12 mesiacov vykoná, pričom na jeho výkon bol zaradený do ústavu na výkon trestu s minimálnym stupňom stráženia.

Uznesením súdu prvého stupňa bol odsúdený V. X. podľa § 415 ods. 1 Tr. por. a § 66 ods. 1, ods. 2 Tr. zák. podmienične prepustený z výkonu vyššie uvedených trestov. Podľa § 68 ods. 1 Tr. zák. mu bola určená skúšobná doba v trvaní 2 roky.

Toto uznesenie nenadobudlo právoplatnosť, pretože proti nemu v zákonnej lehote podal prokurátor sťažnosť (zahlásil ju do zápisnice o verejnom zasadnutí ihneď po vyhlásení napadnutého uznesenia). V jej písomných dôvodoch uviedol, že odsúdený nespĺňa obidve materiálne podmienky pre podmieničné prepustenie. Poukázal na to, že vo výkone trestu odňatia slobody je pre majetkovú, ako aj násilnú trestnú činnosť, pričom v minulosti bol už 5-krát súdne trestaný. V minulosti už mu teda bola poskytnutá možnosť a priestor k tomu, aby preukázal nápravu, snahu o vedenie riadneho života a o prehodnotenie postojov v doterajšom spôsobe života, pričom dôveru, ktorá mu bola pri podmieničnom odsúdení poskytnutá, nevyužil a dopustil sa ďalšej trestnej činnosti. Taktiež z hodnotenia ústavu na výkon trestu vyplýva, že odsúdený v stanovenom programe zaobchádzania plní len čiastočne bod edukácia z dôvodu nekritického postoja k trestnej činnosti a zaznamenaných porušení ústavného poriadku. Resocializačná prognóza je u neho hodnotená ako nepriaznivá na základe vysokého rizika recidívy trestnej činnosti. Preto ústav konštatoval, že odsúdený len čiastočne preukazuje splnenie podmienok pre podmieničné prepustenie, ktoré neodporučil. Navrhol, aby krajský súd napadnuté uznesenie podľa § 194 ods. 1 písm. a) Tr. por. zrušil a aby sám rozhodol o zamietnutí návrhu odsúdeného o podmieničné prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody.

Krajský súd v Trenčíne, ako súd nadriadený súdu prvého stupňa, primárne zistiac, že podaná sťažnosť je prípustná, bola podaná oprávnenou osobou a v zákonom stanovenej lehote, na neverejnom zasadnutí podľa § 192 ods. 1 Tr. por. preskúmal správnosť výrokov napadnutého uznesenia, proti ktorým sťažovateľ podal sťažnosť, ako aj konanie, ktoré týmto výrokom predchádzalo, a dospel k záveru, že sťažnosť prokurátora je dôvodná, pretože súd prvého stupňa sa nevysporiadal so všetkými skutočnosťami dôležitými pre svoje rozhodnutie.

Krajský súd v prvom rade konštatuje, že súd prvého stupňa správne procesne postupoval, keď o návrhu odsúdeného o podmieničné prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody rozhodoval na verejnom zasadnutí. Odsúdený tu mal možnosť vyjadriť sa pred súdom prvého stupňa v prítomnosti svojho obhajcu k priebehu svojho výkonu trestu odňatia slobody, ako aj k dôvodom, pre ktoré navrhoval svoje podmieničné prepustenie.

Z odôvodnenia rozhodnutia súdu prvého stupňa ďalej vyplýva, že tento sa zaoberal zákonnými podmienkami pre podmieničné prepustenie podľa § 66 ods. 1, ods. 2, ods. 3 Tr. zák. Možno prisvedčiť jeho názoru však len v tom, že odsúdený spĺňa formálnu podmienku z pohľadu dĺžky doteraz vykonaného trestu odňatia slobody (resp. súčtu pomerných častí, a to 2/3 z uloženého trestu odňatia slobody vo veci Okresného súdu Martin sp. zn. 13T/50/2018 a 1/2 z uloženého trestu odňatia slobody vo veci Okresného súdu Martin sp. zn. 13T/23/2017).

Krajský súd sa už nestotožnil s ďalšími závermi súdu prvého stupňa, že u odsúdeného sú splnené aj obidve materiálne podmienky spočívajúce v polepšení sa a očakávaní vedenia riadneho života na slobode.

Krajský súd považuje v prvom rade za potrebné zdôrazniť, že o výmere trestu, teda aj o dĺžke pôsobenia výchovného účinku tohto trestu na odsúdeného primárne rozhoduje súd, ktorý vydal právoplatný odsudzujúci rozsudok. Na druhej strane ale zákonodarca ustanovil možnosť predčasného podmieničného prepustenia odsúdeného z výkonu trestu odňatia slobody. Z právnej úpravy tohto inštitútu nepochybne vyplýva, že zákonodarca prezumuje možnosť nápravy páchatel'ov trestných činov v rámci výkonu trestu odňatia slobody do takej miery, že i kratším výkonom tohto trestu, než ho uložil súd v odsudzujúcom rozsudku, je možné pri správnom výchovnom pôsobení a pri nadväzujúcom plnení povinností odsúdeného a jeho správaním preukazujúcim polepšenie dosiahnuť výchovný účel trestu, teda nápravu páchatel'a trestného činu, aby sa do budúca už nedopúšťal trestnej činnosti aj pri jeho pobyte na slobode. Zákonodarca však neurčil povinnosť súdu podmienične prepustiť každého odsúdeného (Podľa § 66 ods. 1 Tr. zák. súd môže odsúdeného podmienične prepustiť...), ale ponecháva na úvahu súdu na základe dôkazov posúdiť, či výchovný účel trestu odňatia slobody aj kratšieho trvania zapôsobil na toho ktorého odsúdeného v takom rozsahu, že z hľadiska zabezpečenia ochrany spoločnosti nie je potrebné, aby vykonal celý uložený trest odňatia slobody.

K otázke posudzovania preukázania polepšenia krajský súd považuje za potrebné poukázať na to, že polepšenie je vývojový proces vnútornej premeny páchatelovej osobnosti, ktorý sa, pravda, navonok prejavuje iba v jeho správaní. Pri rozhodovaní o podmiennečnom prepustení treba práve rozlišovať, kedy je správanie a plnenie povinností vo výkone trestu iba prejavom vonkajšej adaptácie odsúdeného v prostredí ústavu a kedy ide o známky skutočných zmien osobnosti odsúdeného, ktoré oprávňujú predpokladať, že aj v budúcnosti bude viesť riadny život. Preto správanie odsúdeného vo výkone trestu a plnenie povinností sú síce neopomenuteľnými, ale nie však jedinými hľadiskami, z ktorých možno usudzovať na jeho polepšenie.

V hodnotení ústavu na výkon trestu sa konštatuje, že postoj odsúdeného k trestnej činnosti sa počas výkonu trestu odňatia slobody javí ako nekritický, keď skutok odmieta a jeho spáchanie odôvodňuje alkoholom a drogami. Krajský súd k tomuto uvádza, že takýto jeho nekritický postoj nemôže byť prejavom polepšenia, keď si svoje negatívne konanie a jeho dôsledky ani po vykonaní väčšej časti uloženého trestu odňatia slobody neuvedomuje (nepripúšťa). Zároveň krajský súd dodáva, že iba osoby podieľajúce sa na prevýchove odsúdeného počas výkonu trestu odňatia slobody môžu podať objektívny obraz o stupni nápravy, pričom krajský súd nezistil skutočnosti, ktoré by takéto konštatovanie uvedené v hodnotení ústavu akokoľvek spochybňovali.

Taktiež doterajší výkon trestu odňatia slobody u odsúdeného nemožno hodnotiť ako svedčiaci o jeho polepšení. Aby mohol byť takýto záver opačný, musel by „pred súdom stáť iný človek, s iným hodnotením“. V hodnotení ústavu na výkon trestu sa totiž konštatuje, že správanie a vystupovanie odsúdeného nebolo spočiatku na požadovanej úrovni, pretože sa dopustil viacerých porušení ústavného poriadku (dokonca v dvoch ústavoch), za čo bol aj raz disciplinárne potrestaný. Odsúdený sa dopustil i verbálneho konfliktu s iným odsúdeným a v tejto súvislosti je potrebné dodať, že vykonáva trest odňatia slobody okrem iného aj pre prečin výtržníctva (konkrétne pre výtržnosť voči inému), teda za „obdobné konanie“. Možno potom uzavrieť, že doterajší výkon trestu odňatia slobody nemal na odsúdeného dostatočné výchovné pôsobenie a tento nepreukázal schopnosť viesť riadny život ani v podmienkach výkonu trestu odňatia slobody.

Na úplný záver k nespĺneniu prvej materiálnej podmienky spočívajúcej v polepšení sa krajský súd uvádza, že ak súd nezistí „polepšenie sa“ odsúdeného, veľmi ťažko môže potom dospieť k záveru, že by po podmiennečnom prepustení na slobode už viedol riadny život.

Krajský súd ďalej v prípade druhej materiálnej podmienky pripomína, že zmysel podmiennečného prepustenia z výkonu trestu odňatia slobody nie je v tom, aby za dobré správanie alebo za dobrú prácu vo výkone trestu odňatia slobody bol páchatel automaticky prepustený po odpykaní stanovenej doby na slobodu, bez zreteľa na to, aká je prognóza jeho ďalšieho správania. Podmiennečné prepustenie je na mieste len v tom prípade, ak vzhľadom ku všetkým okolnostiam, ktoré môžu mať v tomto smere význam, je odôvodnený predpoklad, že odsúdený povedie aj na slobode riadny život a že tu nie je pre spoločnosť príliš veľké riziko recidívy. Takou okolnosťou, ktorá má pri rozhodovaní o podmiennečnom prepustení význam, je aj predchádzajúci spôsob života odsúdeného vrátane jeho trestnej minulosti. Posúdenie otázky prípadnej recidívy je svojím spôsobom vždy len predpokladom vysloveným s väčšou či menšou mierou pravdepodobnosti, pričom súd je vždy odkázaný na objektívne okolnosti, medzi ktoré je nutné považovať i doterajšie sklony odsúdeného k páchaniu trestnej činnosti, vrátane jej početnosti.

Krajský súd považuje nápravu odsúdeného za podstatne sťaženú aj napriek tomu, že sa nachádza vo výkone trestu odňatia slobody po prvýkrát. Takýto záver vyplynul pre krajský súd z charakteru a spôsobu spáchania trestnej činnosti, pre ktorú sa odsúdený nachádza vo výkone trestu odňatia slobody. Súd prvého stupňa v tomto smere nesprávne vyhodnotil osobu odsúdeného a predchádzajúci spôsob jeho života, čím „prehliadol“ sťažené možnosti nápravy odsúdeného.

V prípade odsúdenia Okresným súdom Martin pod sp. zn. 13T/23/2017 sa odsúdený ako mladistvý okrem majetkovej trestnej činnosti dopustil aj skutku právne kvalifikovaného ako prečin ublíženia na zdraví podľa § 156 ods. 1 Tr. zák. a prečin výtržníctva podľa § 364 ods. 1 písm. a) Tr. zák., keď úmyselne fyzicky napadol iného a ublížil mu na zdraví, pričom mu bol uložený súhrnný podmiennečný trest odňatia slobody za súčasného zrušenia skoršieho podmiennečného trestu odňatia slobody, ktorý mu bol tiež uložený za trestnú činnosť, ktorú spáchal ako mladistvý. Následne mu bol v ďalšej trestnej

veci uložený trest povinnej práce na 100 hodín (trestný rozkaz Okresného súdu Martin sp. zn. 4T/7/2017 zo dňa 02.08.2017, ktorý nadobudol právoplatnosť dňa 22.08.2017). Po uložení týchto „alternatívnych trestov“ sa však odsúdený už ako plnoletý páchatel dopustil svojej najzávažnejšej trestnej činnosti (dvoch zločinov), pre ktorú bol odsúdený v trestnej veci Okresného súdu Martin sp. zn. 13T/50/2018. Skutkové okolnosti tejto trestnej veci svedčia o tom, že v tomto prípade použil voči inej osobe násilie, resp. maloletému poškodenému dal aj facku otvorenou dlaňou do oblasti tváre. Je preto možné ustáliť, že skôr uložené tresty nespojené s okamžitým odňatím osobnej slobody nespĺnili svoj prevýchovný účel a nevedli ho k vedeniu riadneho života, resp. ani hrozba výkonu trestu odňatia slobody ho neodradila od páchania ďalšej (úmyselnej) trestnej činnosti. Odsúdený totiž nielenže zopakoval svoje skoršie protiprávne konanie (keď fyzicky napadol inú osobu), ale toto „zvýraznil“ spáchaním závažnejšej trestnej činnosti ako predtým v minulosti, a teda nevyužil dokonca „viacnásobnú šancu“ preukázať, že výkon trestu odňatia slobody u neho nie je potrebný.

Predchádzajúci spôsob života odsúdeného a priebeh jeho doterajšieho výkonu trestu odňatia slobody tak podľa názoru krajského súdu nedávajú dostatočnú záruku, že jeho protiprávne konanie sa už nebude opakovať, a to aj preto, že príčiny ním spáchanej trestnej činnosti vo výkone trestu odňatia slobody „hľadá“ vo vonkajších podnetoch (v alkohole a v drogách). Aj preto sa krajskému súdu javí riziko jeho recidívy ako veľmi pravdepodobné. Osobu odsúdeného už možno charakterizovať ako osobu so sklonsmi k páchaniu protiprávnej činnosti. Preto sa krajský súd stotožnil so záverom uvedeným v hodnotení ústavu, že je u neho vysoké riziko sociálneho zlyhania a jeho resocializačná prognóza je nepriaznivá. Napokon ani ústav na výkon trestu neodporučil podmienené prepustenie odsúdeného z výkonu trestu odňatia slobody, a to aj z dôvodov uvedených už vyššie. Na uvedenom závere nemohli nič zmeniť ani konštatovania súdu prvého stupňa, že odsúdený má vytvorené pracovné návyky, má zabezpečenú prácu, zvýšil si kvalifikáciu, ako aj to, že má vybudované sociálne zázemie.

Účelom trestu je totiž aj ochrana spoločnosti pred páchatelom trestnej činnosti a trest má odrádzať aj ostatných členov spoločnosti od páchania trestných činov. Je preto v záujme dovŕšenia nápravy odsúdeného a splnenia účelu nariadených trestov odňatia slobody, aby ich ďalej vykonával tak, ako to navrhol aj riaditeľ ústavu na výkon trestu.

Z takto rozvedených dôvodov preto rozhodol krajský súd tak, ako je to uvedené vo výrokovej časti tohto uznesenia, keď odsúdený nespĺňal dve z troch zákonných podmienok na podmienené prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody.

Poučenie:

- 1) Proti tomuto uzneseniu zákon nepripúšťa žiadny ďalší riadny opravný prostriedok.
- 2) Podľa § 415 ods. 1 veta druhá Tr. por. ak bol návrh odsúdeného o podmienené prepustenie zamietnutý, môže ho odsúdený opakovať až po uplynutí jedného roka od zamietnutia.